

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана

«31» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методика викладання соціології

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2024/2025
Семестр 1
Кількість кредитів ECTS 5
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю іспит

Викладачка: Людмила МАЛЕС

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (місяць, ПІБ, дата) «__» 20__ р.
на 20__/20__ н.р. _____ (місяць, ПІБ, дата) «__» 20__ р.

КІЇВ – 2024

Розробниця: Людмила МАЛЕС, д.соц.н., доцентка, професорка кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри теорії та історії соціології

Володимир СУДАКОВ

Протокол № 17 від 30.08 2024 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол № 7 від «31» серпня 2024 року

Голова науково-методичної комісії Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни – оволодіння методиками викладання соціології у виші, принципами і методиками студентоорієнтованої освіти, активними методами викладання соціології.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* основні соціологічні напрямки, компоненти соціології як дисципліни, її термінологію, специфіку в порівнянні з повсякденним знанням та іншими дисциплінами.
2. *вміти* читати професійні наукові публікації, працювати з соціологічними даними та формулювати власні ідеї українською мовою.
3. *мати навички* пошуку та вибору відповідної інформації, роботи в групі, створення проектів та дискусії.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна «Методика викладання соціології» спирається на знання здобуті в результаті опанування різних соціологічних дисциплін. Дисципліна складається з двох тематичних частин, пов'язаних між собою. Перша частина містить теоретичні дискусії вітчизняного та міжнародного обшару про зміни в сучасній системі освіти та роль соціології як навчальної дисципліни. Друга частина поєднує спеціальні методики, що забезпечують технологію викладацько-навчальної роботи.

4. Завдання (навчальні цілі):

- обґрунтувати «прив'язку» методики до викладання різних соціологічних дисциплін;
- познайомити студентство з диференційованими методичними принципами, прийомами, що застосовуються у викладанні соціологічних дисциплін;
- охарактеризувати викладацьку роль у ході опанування соціологічних дисциплін.

Що спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК05).
- Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної соціологічної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями (СК06)
- Здатність здійснювати педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах освіти (СК09)

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
	Результат навчання			
1.1	Знати основні види освітніх парадигм, дискусії у вітчизняній та світовій освіті	Лекція, практична, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на практичних, контрольна робота	10
1.2	Знати основні методи та методики викладання, оцінювання, зворотного зв'язку	Лекція, практична, самостійна робота	Іспит	10
2.1	Застосовувати теоретичні знання у практиці підготовки методичних матеріалів	практичні заняття, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на практичних, контрольна робота, іспит	15
2.2	Вміти працювати з науковими, публіцистичними і повсякденними текстами та даними	Лекція, практична, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях	15
2.3	Використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології, вміти готувати презентації, наочність	Самостійна робота, практичні заняття	Групова та індивідуальна робота на практичних, контрольна робота	10
3.1	Демонструвати навички аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з опонентами.	практичні заняття	Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях	20

4.1	Здійснювати самостійно пошукову бібліографічну діяльність за темою	Самостійна робота, практична	Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях, іспит	20
-----	--	------------------------------	---	----

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)						
	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3.1	4.1
Вирішувати стичні дилеми відповідно до норм професійної етики соціолога та загальнолюдських цінностей (ПРН07)	+		+		+	+	
Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. (ПРН08)		+		+		+	+
Викладати соціологічні та суміжні з ними дисципліни в закладах освіти. (ПРН10)	+	+	+		+		+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, РН2.3, РН3.1, РН4.1 – 30 балів (18 мінімально балів).
2. виконання КР: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, РН4.1 – 30 балів (18 мінімальних балів)

- підсумкове оцінювання: *письмовий іспит* РН1.1, РН1.2, РН3.1, РН4.1 (*білет містить два питання*) – **40 балів** (20 максимальних балів або 12 мінімальних балів за кожне питання білету). *Мінімальний бал успішного складання (отримання загальної позитивної оцінки) іспиту – 24 бали.*

- *умови допуску до підсумкового іспиту:* Для студенток та студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів *є критично-розрхунковий мінімум – 36 балів* для одержання допуску до іспиту обов'язковим є повторне складання контрольної роботи.

7.2 Організація оцінювання:

1. групова та індивідуальна робота на практичних заняттях РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН 2.2, РН 2.3, РН 3.1, РН4.1 – протягом семестру
2. КР: РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2, РН4.1 – після вивчення теми 7

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекцій	практичні	Самостійна робота
1. Основні виклики викладання соціології				
1.	Зміна парадигми освіти: основні проблеми сучасної освіти та шляхи їх подолання	4	4	14
2.	Соціологія як предмет викладання у вищій школі	2	2	16
3.	Соціологічна освіта в Україні: основні завдання, тенденції, стратегії	4	2	16
4.	Форми контролю знань та зворотного зв'язку у викладанні соціології	2	4	14
2. Методика викладання соціології				
5.	Методики проведення семінарських, практичних занять та організації роботи студентів	4	4	14
6.	Методика використання засобів навчального процесу	4	4	14
7.	Методика оцінювання, підготовки та виконання рецензій, презентацій та підсумкових робіт	2	4	14
Контрольна робота		2	-	-
ВСЬОГО		24	24	102

Загальний обсяг 102 год., в тому числі:

Лекції – 24 год.

Практичні заняття – 24 год.

Самостійна робота - 102 год.

8. Рекомендовані джерела:

Основні

1. Hamlin J., Janssen S. Active Learning in Large Introductory Sociology Courses // Teaching Sociology, Vol. 15, No. 1 (Jan., 1987), pp.45-54
2. McKinney K., Beck F., Heyl B. Sociology Through Active Learning: Student Exercises. SAGE Publications, 2000
3. Robinson K. On Changing Education Paradigms (MAR 13, 2017)/ Режим доступу: <https://www.thecoachingroom.com.au/blog/sir-ken-robinson-on-changing-education-paradigms> (26.07.2022)
4. Методична скарбничка // Спільна історія. Діалог культур. Навчальний посібник. – Львів ЗУКЦ, 2013. Грнф МОН. – С. 226-249.
5. Положення про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка. – К., 2018. Режим доступу: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf> (26.07.2022)
6. Робінсон К. Освіта проти таланту / Кен Робінсон. Пер.з англ. Ганна Лелів. – К. : Літопис, 2017. – 256 с.

Додаткова

1. Sađukov T., Čtrnáctová H. The students' opinions toward interactive lectures (2019/06/01) Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/334031841_the_students'_opinions_toward_interactive_lectures (26.07.2022)
2. Webster R.S. In Defense of the Lecture // Australian Journal of Teacher Education Vol 40, 10, October 2015 Режим доступу: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1078748.pdf> (26.07.2022)

3. Гендер для медій: Підручник з гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / За ред. М. Масрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманової – Київ: Критика, 2017. – С. 135-150 (Розділ 8 Гендерована освіта).
4. Сорока Ю., Плахотнік О., Марценюк Т., Малес Л. Сміслові перспективи навчання / вивчення соціології: студентоцентрирована освіта // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - № 3, 2014. – С.185-203. Режим доступу: <http://stmm.in.ua/archive/ukr/2014-3/15.pdf> (26.07.2022).